

İRUKANDJİ SENDROMU

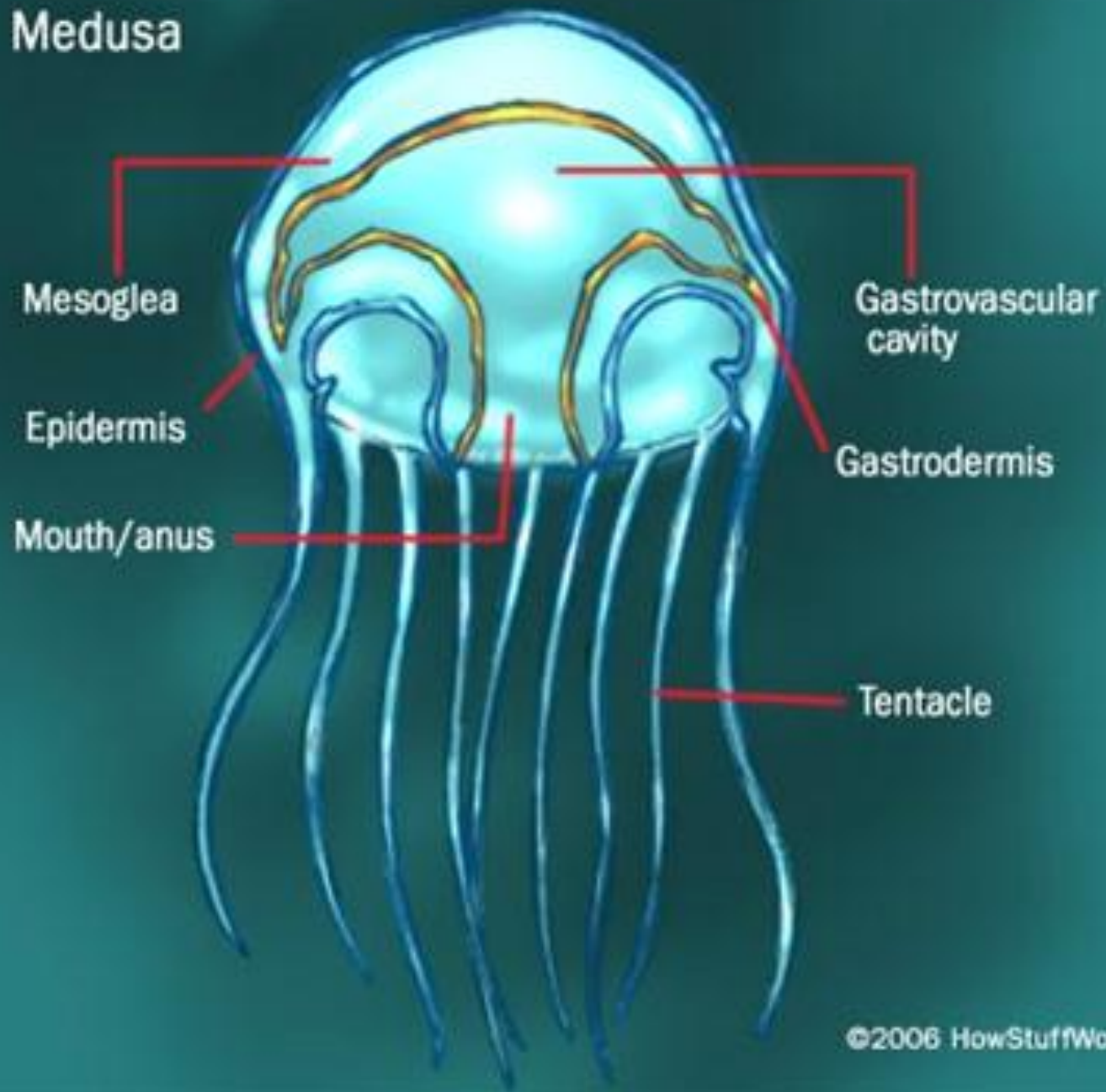
Uzm. Dr. M. Mustafa ŞİNASİ
SULTANBEYLİ DEVLET HASTANESİ

Çağımızda yaşanan küresel ısınma ve etkileri sonucu doğal yaşam ciddi boyutlarda etkilenmekte ve dolaylı ya da direkt olarak insan hayatına olumsuz etkileri yansımaktadır. Yağmurlar, mevsim ve iklim değişiklikleri, sel su baskınları, toprak kaymaları bunlara örnektir. Bununla birlikte ısı artışı veya azalması, nem oranlarındaki değişikliklere bağlı olarak çeşitli hastalık yapan patojenler ve hatta canlıların yaşam ortamları değişmekte. Kimilerinin nesilleri tükenirken, kimileri insanların yaşantısını tehdit eder boyutlara gelmektedir.

DENİZ ANALARI

- % 95 kadari su
- % 4 su
- % 1 protein

Medusa

Türk karasularında bulunan bazı denizanası türleri ve Türkçe isimleri;

Aurelia aurita (Ay denizanası)

Rhizostoma pulmo (Deniz ciğeri denizanası)

Pelagia noctiluca (Mor sokar denizanası)

Cotylorhiza tuberculata (Maviş denizanası)

Chrysaora hysoscella (Pusulâ Denizanası)

Cassiopea andromeda (Ters-Düz deniz anası)

Rhopilema nomadica (Göçmen Denizanası)

Phyllorhiza punctata (Beyaz noktalı denizanası) Bunlar içinde en tehlikelisi göçmen deniz anasıdır

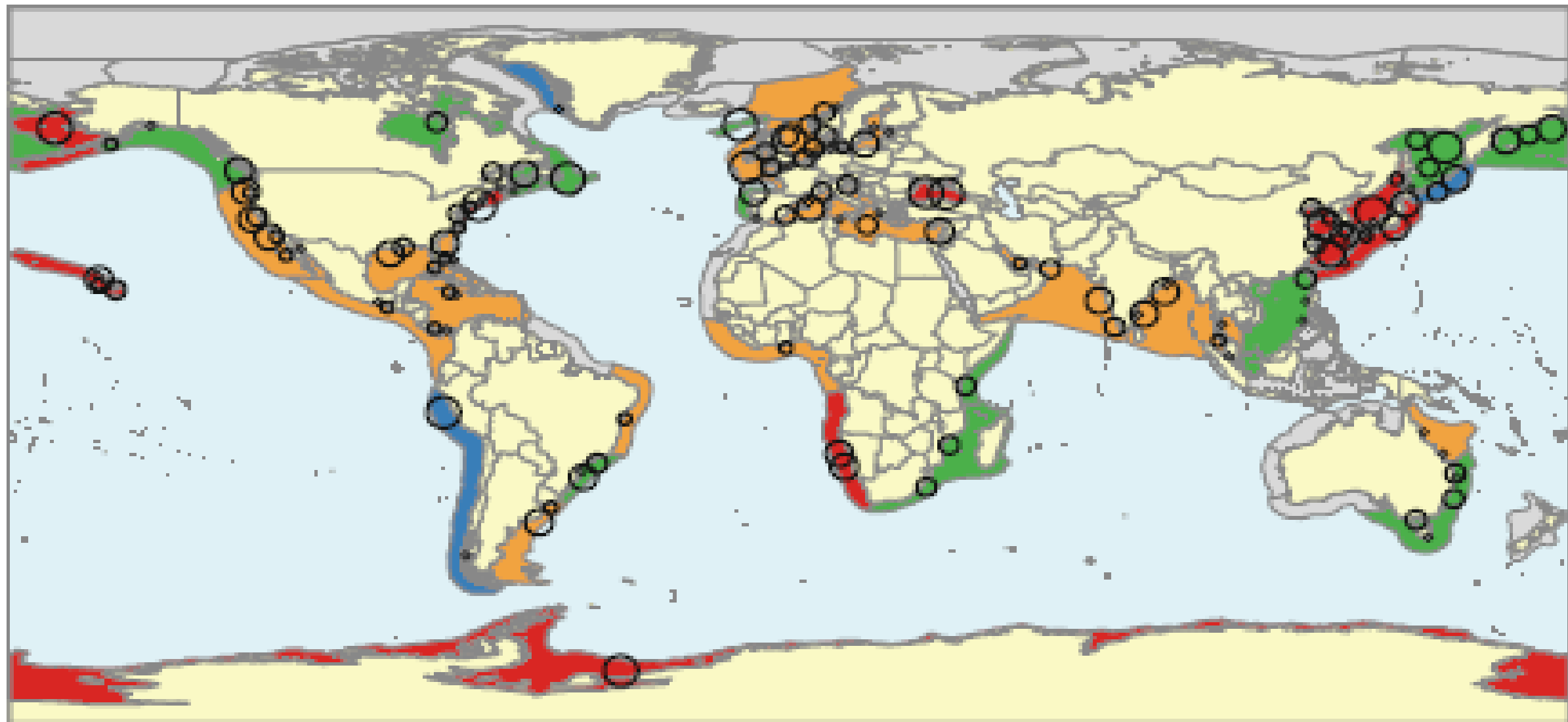

Fig. 2 Map of population trends of native and invasive species of jellyfish by LME. Red increase (high certainty), orange increase (low certainty), green stable/variable, blue decrease, grey no data. Circles represent discrete chronicles with relative sizes reflecting

the Confidence Index. Circle locations are approximate, as some were shifted to avoid overlap; the circle for the Antarctic LME summarizes circumpolar observations

Deniz anası popülasyonu dağılımı

- Kırmızı alanlar kesinlikle arttığını,
- Turuncu alanlar arttığını, yeşil alanlar stabil/değişken seyirde olduğunu,
- Mavi alanlar azaldığını,
- Gri alanlar net bilginin olmadığını ifade etmektedir.

Daire büyüklükleri ise kayıtların güvenilirliğini göstermektedir.

Kalp, beyin kemik ve gözleri yoktur

Sinir ağı şeklinde birbirine bağlı epitel dokuları vardır.

Savunma ve beslenme için kullandıkları nematositleri vardır

Gereğinde nematositleri fıskırtarak eyleme geçer.

Endo- Pasifik kutu deniz anaları
(Chironex flexneri) En tehlikeli
deniz anası olarak bilinmektedir

Deniz kaynaklı zehirlenmeler

- Deniz anaları % 31
- Zehirli balıklar %28 (aslan balığı, kedi balığı ve diğerleri)
- Vatos %16
- Yumuşakçalar %6

Deniz anası maruziyetlerinde karşımıza sıkça çıkabilen klinik bulgulardır.

- Ağrı,
- Eritem,
- Ürtiker,
- Vezikül,
- Hipo/hiper pigmentasyon
- Maruziyet alanında yüzeysel nekroz

SİSTEMİK ETKİLER

- Hipertansiyon,
- Hperestezi
- Terleme,
- Gastrointestinal yan etkiler
- Ajitasyon takip eder,
- Bazen pulmoner ödemin eşlik ettiği/etmediği miyokard depresyonu gibi kardiyak komplikasyonlara

Kardiyak yan etkiler

- Göğüs ağrısı
- Taşikardi
- Pulmoner ödeme yol açabilen kardiyak disfonksiyon

Acil Yaklaşım ve Tedavi

Deniz anası maruziyetindeki 3 temel amaç vardır;

1. Venoma (toksine) bağlı lokal etkileri dindirmek (ağrı ve doku yaralanması)
2. Nematositlerin salınımı önlemek
3. Şok vb. sistemik reaksiyonları kontrol etmek.

Konsensus sağlanmış yöntemler;

- Oral/topikal analjezikler
- Isıtılmış deniz suyu
- Karbonat uygulaması (deniz suyu ile karıştırılıp cilde sürülebilir)
- Buz aküleri
- Sirke (Cubozoa ve avustralya dışı Physalia' lar için)

Henüz üzerinde konsensus sağlanmamış ve tartışılan bazı yöntemler ise;

- Yüksek doz IV Askorbat (uygulamadan 10 dk sonra ağrıyı azaltığı bildirilmekte)
- Topikal inhibitor kremler (Safe Sea®)
- MgCl₂ solusyonu
- Topikal lidokain
- BaCl₂ solusyonu
- Baskı bandaj (kullanılmaması daha ön planda)

- Sodyum bikarbonat
- Alüminyum sülfat
- Alkol
- Aseton

KAYNAKLAR

- Tintinalli JE, Stapczynski JS, Ma OJ, Yealy D, Meckler GD, Cline DM. Tintinalli's Emergency Medicine: A Comprehensive Study Guide. 8th Edition. New York: McGraw-Hill, 2016.
- ACİLCİ NET Erođlu
- 1. Ulusal deniz alıřtay. Bodrum, Türkiye. 20,05,2011
- Cegolon L, Heymann WC, Lange JH, Mastrangelo G. Jellyfish stings and their management: A review. Marine Drugs 2013; 11: 523-50.
- Brotz L, Cheung WWL, Kleisner K, Pakhomov E, Pauly D. Increasing jellyfish populations: trends in Large Marine Ecosystems. Hydrobiologia 2012; 690:3-20. (RESİM – HARİTA KAYNAGI)

**SABRINIZ İÇİN
TEŞEKKÜRLER**